

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave,
Špitálska 3, 04801 Rožňava

Vyhodnotenie programov a projektov ochrany zdravia
k 31.12.2021

1. HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1 PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY (NEHAP V.)

Cieľ

Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom zlepšenia stavu environmentálnych determinantov zdravia; redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, kontaminovanými územiaми, nebezpečnými chemickými látkami, UV žiarením a zmenou klímy.

Oddelenie HŽPaZ RÚVZ so sídlom v Rožňave na plnení projektu v roku 2021 nepodieľalo.

1.2 PROTOKOL O VODE A ZDRAVÍ – PLNENIE NÁRODNÝCH CIEĽOV

Cieľ

Cieľom tohto programu je plniť zaktualizované národné ciele vládou schváleného materiálu *Protokol o vode a zdraví k Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier z roku 1992 – Národné ciele SR III*, ktoré boli nastavené v spolupráci s rezortom životného prostredia a to v súlade s medzinárodným dokumentom *Protokol o vode a zdraví*.

Riešiteľskými pracoviskami sú ÚVZ SR a vybrané RÚVZ v SR. V súčasnej etape riešenia sa oddelenie HŽPaZ RÚVZ so sídlom v Rožňave na plnení projektu nepodieľa.

1.3 ĽUDSKÝ BIOMONITORING – SLEDOVANIE ZÁŤAŽE SKUPÍN OBYVATEĽSTVA VYBRANÝM CHEMICKÝM FAKTOROM V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ A PRACOVNOM PROSTREDÍ

Cieľ

- zabezpečiť pokračovanie procesov zameraných na rozvoj ľudského biomonitoringu (HBM) a jeho metodík vo vzťahu k chemickým rizikovým faktorom zo životného i pracovného prostredia,
- zvýšiť udržateľnosť odborných kapacít pre HBM v rámci ÚVZ SR a RÚVZ v SR,
- vytvárať podmienky pre zavedenie systémového prístupu k aplikácii HBM na národnej úrovni v kontexte vytvorenia európskej platformy pre ľudský biomonitoring HBM4EU a aktuálnych priorit vychádzajúcich z Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR (NEHAP V.).

RÚVZ so sídlom v Rožňave nie je vybraným riešiteľským pracoviskom, na plnení úlohy sa nepodieľa (pokračovanie projektu z predchádzajúcich rokov).

1.4 OVERENIE KVALITY MATERIÁLOV, KTORÉ PRICHÁDZAJÚ DO STYKU S PITNOU VODOU

Cieľ

- vytvorenie prehľadu o výrobkoch, ktoré sa na Slovensku používajú ako výrobky určené pre styk s pitnou vodou a o dokladoch, ktorými je preukazovaná ich vhodnosť pre styk s pitnou vodou,
- posúdenie celkovej situácie na trhu v oblasti výrobkov určených na styk s pitnou vodou v nadväznosti na zozbierané informácie
- získanie podkladov pre prijatie účinných opatrení a riešení do budúcnosti ako napr.:
 - a) prípravu legislatívy v oblasti výrobkov prichádzajúcich do kontaktu s pitnou vodou v rámci Európskej únie,
 - b) novelu vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 550/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na výrobky určené na styk s pitnou vodou,
 - c) pokyny pre výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti výrobkov určených pre styk s pitnou vodou.

V rámci projektu boli priebežne zozbierané informácie a údaje o výrobkoch používaných pre styk s pitnou vodou a o dokladoch, ktorými je preukazovaná ich vhodnosť pre tento účel, a to ako podklad pre posúdenie celkovej situácie na trhu v oblasti výrobkov určených na styk s pitnou vodou v Slovenskej republike a získanie podkladov pre prijatie opatrení a návrhov na riešenie predmetnej problematiky v praxi. V rámci posudzovania predložených návrhov na kolaudáciu stavieb bolo od stavebníkov/investorov vyžadované predloženie relevantnej dokumentácie k výrobkom určeným na styk s pitnou vodou. Údaje o typoch použitých výrobkov a predloženej dokumentácii, pre ich následné zaslanie do NRC pri RÚVZ so sídlom v Poprade, boli spracované tabuľkovou formou v zmysle usmernenia ÚVZ SR k tomuto projektu zo dňa 15.01.2020.

1.5 MAPOVANIE AKTUÁLNEHO STAVU VÝSKYTU PESTICÍDNYCH LÁTOK A MIKROPOLUTANTOV V PITNÝCH VODÁCH

Cieľ

Získať informácie o výskyte pesticídnych látok a iných mikropolutantov v pitných vodách v Slovenskej republike.

Etapy riešenia projektu zahŕňajú zavedenie postupov pre monitorovanie a hodnotenie pesticídnych látok a monitoring vytipovaných vodárenských zdrojov a pitnej vody. Riešiteľskými pracoviskami sú ÚVZ SR a vybrané RÚVZ v SR. V súčasnej etape riešenia sa oddelenie HŽPaZ RÚVZ so sídlom v Rožňave na plnení projektu nepodieľa.

1.6 ROZŠÍRENIE SIETE MONITOROVACÍCH STANÍC NA SLEDOVANIE KONCENTRÁCIE BIOLOGICKÝCH ALERGIZUJÚCICH ČASTÍC VO VONKAJŠOM OVZDUŠÍ

Cieľ

Hlavným cieľom projektu je poskytovať presné a včasné informácie o obsahu alergizujúcich organických častíc – peľu a spór plesní v ovzduší. Podmienkou na naplnenie hlavného cieľa je rozšíriť existujúcu sieť peľových monitorovacích staníc na úroveň, ktorá je nevyhnutná pre presné a komplexné vyhodnocovanie peľovej situácie v jednotlivých regiónoch Slovenska. Obnova a dobudovanie technického, prístrojového a personálneho vybavenia infraštruktúry peľovej informačnej služby (PIS) zabezpečí adekvátny monitoring environmentálnych zdravotných rizík spôsobených výskytom biologických alergénov v ovzduší pre celé územie Slovenska, čím sa posilní základná úloha v oblasti ochrany a podpory verejného zdravia, a to prevencia.

Ide o pokračovanie projektu z predchádzajúcich rokov. RÚVZ so sídlom v Rožňave nie je vybraným riešiteľským pracoviskom.

Vypracoval: Ing. Hricková

V Rožňave, dňa 21.02.2022

2. Odbor preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie

Plnenie úloh v rámci Programov a projektov ÚVZSR rozpracovaných v pláne práce odd. PPLaT na rok 2021 značne poznačila situácia v spoločnosti v dôsledku vyhlásenia núdzového a výnimočného stavu v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19. Práca oddelenia bola z významnej časti obmedzená pre plnenie úloh súvisiacich s epid. šetrením pozitívnych prípadov testovania na ochorenie COVID-19 a ich kontaktov u obyvateľstva ako aj v najvýznamnejších prevádzkach v okrese Rožňava. V rámci očkovej kampane / projekt RÚVZ so sídlom v Rožňave / pracovníci oddelenia spolupracovali na vytvorení propagačných materiálov / leták, video /, zabezpečovali dostupnosť týchto materiálov ako aj odbornú podporu zamestnávateľom, organizačne zabezpečovali realizáciu kampane a to výkon očkovania priamo na pracoviskách a v jednotlivých obciach.. Prevažná časť ŠZD bola zameraná na kontrolu plnenia opatrení Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, vydaných v súvislosti s ochranou verejného zdravia z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19.

2.1. Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce

Komentár:

V roku 2021 bola priebežne aktualizovaná evidencia subjektov, ktorých gestorom je odd. PPLaT a evidencia subjektov s vykonávanými pracovnými činnosťami súvisiacimi s expozíciou chemickým karcinogénom, mutagénom, toxickým a veľmi toxickým látkam a zmesiam. V súvislosti s zmenou legislatívy bola vytvorená databáza subjektov s povinnosťou oznámenia činnosti. V spolupráci s jednotlivými oddeleniami RÚVZ bola aktualizovaná aj evidencia vykonávania činností PZS, dopĺňaná na základe výkonu štátneho zdravotného dozoru. Spolupráca s PZS bola realizovaná najmä v súvislosti s prešetrovaním podozrení na chorobu z povolania a metodickým usmerňovaní pri posudzovaní zdravotných rizík pri práci. Spolupráca s MPSVaR bola realizovaná na regionálnej úrovni v problematike práce osôb so zdravotným postihnutím. Pre potreby ÚPSVaR v Rožňave bolo vydané stanovisko ku chráneným pracoviskám v 22 prípadoch. Spolupráca s Inšpektorátom práce v Košiciach pokračuje v zmysle dohody HHSR a generálnej riaditeľky NIP. Pre Inšpektorát práce Košice bolo vydané stanovisko k udeleniu povolenia na výkon ľahkých prác pre mladistvého zamestnanca (študent). Pre Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie bolo vypracované stanovisko k zámeru a následne stanovisko k správe o hodnotení podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie zámeru „Plán otvárky, prípravy a dobývania výhradného ložiska vápenca v DP Slavec v období 2020-2045“ a „Plán otvárky, prípravy a dobývania ložiska Gemerská Poloma – Mastenec na roky 2021 – 2040 zmena navrhovanej činnosti“.

Pre Okresný úrad Rožňava, Odbor starostlivosti o životné prostredie bolo vypracované stanovisko k oznámeniu doplnenia zámeru navrhovanej činnosti „Využitie odpadov na zakladanie vydobytych priestorov – dobývací priestor Gemerská Hôrka“. a stanovisko k zámeru pokračovania banskej činnosti „Plán otvárky, prípravy a dobývania výhradného ložiska vápenca v dobývacom priestore Silická Brezová I. na obdobie rokov 2020 – 2034“.

Metodické vedenie zamestnávateľov bolo zamerané najmä na pomoc pri zavedení opatrení na zabránenie šíreniu ochorenia COVID-19. V oblasti ochrany zdravia zamestnancov pri práci bolo zamerané najmä na problematiku zabezpečenia zdravotného dohľadu pre zamestnancov

vykonávajúcich rizikovú prácu, ďalej bola pozornosť venovaná aktualizácii posudkov rizika pri práci, realizácii opatrení na obmedzovanie alebo odstránenie zdravotných rizík a problematike zaradovania zamestnancov na výkon pracovnej činnosti na základe výsledkov posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu. Cieľene, v spolupráci so zamestnávateľom a zástupcami zamestnancov, je riešená problematika hluku v Essity Slovakia s.r.o. Gemerská Hôrka z dôvodu opakovaného výskytu choroby profesionálneho pôvodu.

V rámci ŠZD bolo vykonaných celkom 324 kontrol. Kontrolná činnosť bola zameraná na plnenie opatrení prijatých v súvislosti s ochorením COVID-19, ďalej na výsledky posúdenia zdravotných rizík pri práci a preventívne opatrenia, prijaté zamestnávateľmi na ich obmedzenie. Ďalej bolo vykonaných 37 ohliadok priestorov súvisiacich s ich uvedením do prevádzky a bolo poskytnutých 672 konzultácií.

Pozornosť bola venovaná organizácii pracovného procesu so zameraním na režim práce a odpočinku, dvíhanie bremien, neprijateľné a podmienené prijateľné pracovné polohy s cieľom skvalitnenia posudzovania pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce zamestnancov vo vzťahu k výskytu DNJZ ako prioritnému problému v oblasti poškodenia zdravia v súvislosti s prácou.

- Počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania v položke 29 zoznamu chorôb z povolania: 2
- Počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania v položke 28 zoznamu chorôb z povolania v súvislosti s DNJZ: 2
- Počet hlásených chorôb z povolania z titulu DNJZ: 4
- Účasť na Regionálnych konzultačných dňoch chorôb z povolania na KLPaKT v Košiciach : 1 / RKD odložené z dôvodu COVID-19. /

Ved. odd. PPLaT je členom pracovnej skupiny pre prípravu novelizácie Vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci.

V roku 2021 :

- Počet prešetrených podozrení na chorobu z povolania: 6
- Počet hlásených chorôb z povolania: 9
- Počet hlásených ohrození chorobou z povolania: 0

Prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania bolo realizované u nasledovných profesií: skladníčka, všeobecný lekár pre dospelých, obrábač kovov, pieskovač, zvarač – brusič, pilčík, technik nožovej dielne. Aktívne prebieha spolupráca v uvedenej problematike s KPLaKT Košice.

Individuálne poradenstvo v oblastiach súvisiacich so zabezpečením ochrany zdravia pri práci bolo zabezpečené v rámci celoročnej činnosti ŠPCOPZP (špecializované poradenské centrum ochrany a podpory zdravia pri práci). Poradňu ŠPCOPZP navštívilo v roku 2021 celkom 16 klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v oblasti predchádzania chorobám z povolania, vytváraníu zdravého pracovného prostredia a zdravých pracovných podmienok.

2.1.1. Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Komentár:

Priebežne je aktualizovaná databáza programu ASTR 2011. V roku 2021 nebola žiadna požiadavka na aktualizáciu programu. Bola doplnená databáza prešetrovaných a priznaných chorôb z povolania.

V okrese Rožňava k 31.12.2021 evidujeme. :

	POČET EXPONOVANÝCH PRACOVNÍKOV					
	Počet celkom		3.kategória		4.kategória	
	Celkom	Žien	Celkom	Žien	Celkom	Žien
2021	972	53	944	53	28	0

Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2021 podľa faktorov a kategórie rizikového faktora (1. a 2. stupeň)

Tab.č.2.2

Rizikový faktor	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kat		4. kat.		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Mycobacterium tuberculosis	5	5	0	0	5	5
Coronaviridae	20	20	0	0	20	20
Biologické faktory spolu:	25	25	0	0	25	25
pracovná poloha	10	0	0	0	10	0
Fyzická záťaž spolu:	10	0	0	0	10	0
premenňý	835	8	27	0	862	8
ustálený	44	8	0	0	44	8
Hluk spolu:	879	16	27	0	906	16
chem. karcinogény	4	4	0	0	4	4
mutagénny	4	4	0	0	4	4
reprodukčne toxické látky	4	4	0	0	4	4
Chemické karcinogény, mutagénny a reprodukčne toxické látky spolu:	4	4	0	0	4	4
pevné aerosóly	196	2	0	0	196	2
dermatotropné	74	0	0	0	74	0
dráždivé	103	4	0	0	103	4
žieravé	33	0	0	0	33	0
Chemické látky a zmesi spolu:	190	1	0	0	190	1
prenášané na ruky	98	0	1	0	99	0
prenášané na celé telo	35	0	0	0	35	0
Vibrácie spolu:	112	0	1	0	113	0

psychická pracovná záťaž	6	6	0	0	6	6
Psychická pracovná záťaž spolu:	6	6	0	0	6	6
laser	1	1	0	0	1	1
Optické žiarenie spolu:	1	1	0	0	1	1

**Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2021
podľa prevažujúcej činnosti a kategórie rizikového faktora
(1.stupeň)**

Tab.č.2.3

prevládajúca činnosť		počet exponovaných pracovníkov					
		3.kategória		4.kategória		spolu	
kód	názov	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
A	poľnohosp., lesníctvo a rybolov	22	1	0	0	22	1
B	ťažba a dobývanie	63	0	9	0	72	0
C	priemyselná výroba	703	16	0	0	703	16
D	dodávka elektr.,plynu, pary, stud. vzduchu	29	0	19	0	48	0
F	stavebníctvo	15	0	0	0	15	0
M	odborné, vedecké a technické činnosti	2	0	0	0	2	0
N	administratívne a podporné služby	49	0	0	0	49	0
O	verej. správa a obrana; povinné soc. zabezpečenie	27	6	0	0	27	6
Q	zdravotníctvo a sociálna pomoc	30	30	0	0	30	30
S	Ostatné činnosti	4	0	0	0	4	0
S p o l u		944	53	28	0	972	53

K zmene počtu zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu došlo vznikom nových subjektov (PENETTA GROUP s.r.o. Kunová Teplica), vznikom nových pracovísk existujúcich subjektov (NsP a.s. Rožňava, CMF Slovakia s.r.o. Rožňava, eustream a.s. Jablonov nad Turňou), zmenami zaradenia profesií do kategórií rizika v existujúcich prevádzkach po prehodnotení rizík (Esitty Slovakia s.r.o. Gemerská Hôrka, Fafrák a Fafrák v.o.s. Betliar, EUROTALC s.r.o. Gemerská Poloma, SHP Slavošovce a.s.), vyradením z kategórie rizikových prác po prehodnotení rizík (Drevostavby D.E.J. a.r.o. Dobšinská ľadová Jaskyňa), ukončením činnosti subjektov alebo zmenou počtu zamestnancov na rizikových pracoviskách.

Predmetom štátneho zdravotného dozoru boli naďalej cielené kontroly dokumentácie v oblasti posudzovania zdravotných rizík a kategorizácie prác. Súčasťou kontrol je aj prejednávanie zdravotno-hygienickej situácie v jednotlivých subjektoch a metodická podpora pri jej zefektívňovaní.

- o Počet subjektov, u ktorých evidujeme vyhlásené rizikové práce: 41

- Počet opatrení nariadených v rámci kontrolnej činnosti na rizikových pracoviskách: 23

V súlade s požiadavkami Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o kritériách na zaradovanie prác do kategórií z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií bolo v roku 2021 realizovaných:

- Počet prehodnotených rozhodnutí o rizikových prácach : 9
- Počet vydaných nových rozhodnutí o rizikových prácach : 1
- Počet zrušených rozhodnutí o rizikovej práci: 1

Ďalej bolo realizovaných:

- Počet kontrol (ŠZD) na nerizikových pracoviskách : 8
- Počet kontrol (ŠZD) opatrení v súvislosti s COVID 19: 268
- Počet kontrol (ŠZD) dokumentácie zabezpečenia zdravotného dohľadu na nerizikových pracoviskách: 3
- Počet konzultácií pri metodickom usmerňovaní zamestnávateľov u ktorých vykonávajú zamestnanci rizikovú prácu: 163
- Počet aktivít v rámci posudzovania nových investičných projektov pri hodnotení zdravotných rizík pri práci v súvislosti s posudzovanou technológiou: 3
- Sankčné opatrenia /rizikové pracoviská/: 0

V rámci problematiky chránených pracovísk bolo posúdené:

- Zriadenie nových chránených pracovísk – 6
- Preobsadenie pracovných miest – 10
- Zmena podmienok práce - 4

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické.

Komentár:

- Počet rozhodnutí na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami: 0
- Počet kontrol v rámci ŠZD vykonaných v poľnohospodárskych zariadeniach: 0
- Účasť v komisii na preskúšanie odbornej spôsobilosti pre prácu s TL , VTL : 0
- Počet hlásených DDD činností v zariadeniach v územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Rožňave: 164
- Počet odborných konzultácií týkajúcich sa problematiky ochrany zdravia pri práci s nebezpečnými chemickými faktormi: 72
- Počet havarijných situácií pri práci s toxickými a veľmi toxickými látkami: 0
- Počet realizátorov DDD činnosti: 12
- Počet subjektov vykonávajúcich ekohospodárstvo: 9
- Sankčné opatrenia : 0

Vzhľadom na prednostné zameranie ŠZD ku kontrole plnenia opatrení proti šíreniu COVID19 bola kontrolná činnosť u poľnohospodárskych subjektov obmedzená len na problematiku kvality vody a podnety zo strany obyvateľov. Pozornosť bola venovaná aj plneniu oznamovacej povinnosti spoločností vykonávajúcich služby v oblasti DDD činnosti.

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém.

Komentár:

- Počet vydaných rozhodnutí na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním karcinogénov na pracovisku: 0
- Počet vydaných rozhodnutí na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest: 38
- Počet cielených kontrol odstraňovania materiálov s obsahom azbestu : 2
- Počet oznámení o vykonávaní odstraňovania materiálov obsahujúcich azbest: 41
- Počet podnetov týkajúcich sa odstraňovania materiálov obsahujúcich azbest : 1
- Sankčné opatrenia: 0

Rozhodnutia na odstraňovanie materiálov obsahujúcich azbest:

- Likvidácia materiálu demontovaného fyzickou osobou: 11
- Odstraňovania bytových jadier a rozvodov v panelových bytových jednotkách: 0
- Odstraňovanie strešnej krytiny spojené s odvozom: 27

V rámci problematiky odstraňovania materiálov obsahujúcich azbest je vedená evidencia oznámení o vykonávanej činnosti subjektov, ktorým bolo príslušným orgánom verejného zdravotníctva vydané rozhodnutie na uvedenú činnosť.

V rámci kontrolnej činnosti je venovaná pozornosť klasifikácii používaných chemických látok a zmesí so zameraním na karcinogénne a mutagénne riziko. Pravidelne je aktualizovaná databáza subjektov, kde sú na pracoviskách používané chemické karcinogény / mutagény.

Zaobchádzanie s chemickými karcinogénmi a mutagénmi (CHKaM):

- Počet organizácií, v ktorých sa manipuluje CHKaM: 16

Prehľad chemických karcinogénov a mutagénov:

azbest - rekonštrukčné práce v stavebníctve, cytostatiká - aplikácia pri liečbe, zlúčeniny niklu - galvanizácia, výfukové plyny dieselových motorov - podzemné pracoviská, chemické látky a zmesi používané pri rozboroch pitných a odpadových vôd, práca s tvrdým drevom.

2.2 Intervencie na podporu zdravia pri práci.

Komentár:

Práca bola zameraná na usmerňovanie realizácie intervenčných programov, cieleným poradenstvom pre zamestnávateľov, SZČO a PZS v oblasti ochrany a podpory zdravia pri práci.

2.2.1 Zdravé pracoviská.

Komentár:

V roku 2021 sa čiastočne pozastavilo plnenie projektu v súlade s vypracovaným návrhom aktivít v závode ESSITY Slovakia s.r.o. Gemerská Hôrka. Aktivity boli presunuté najmä na vytvorenie systému ochrany zdravia zamestnancov v súvislosti s COVID-19. Zameranie aktivít:

- opatrenia v súvislosti s dezinfekciou priestorov, stratégiou testovania a tiež návrhu

- požiadaviek na vstup cudzích osôb do areálu závodu.
- Na základe nahlasovania aktuálnych pozitívnych prípadov vyhodnocovanie úzkych kontaktov, urýchlenie trasovania z predložených podkladov, PCR testy
- Organizácia očkovania zamestnancov priamo na pracovisku
- Prednášky v priestoroch výrobných úsekov závodu o význame očkovania

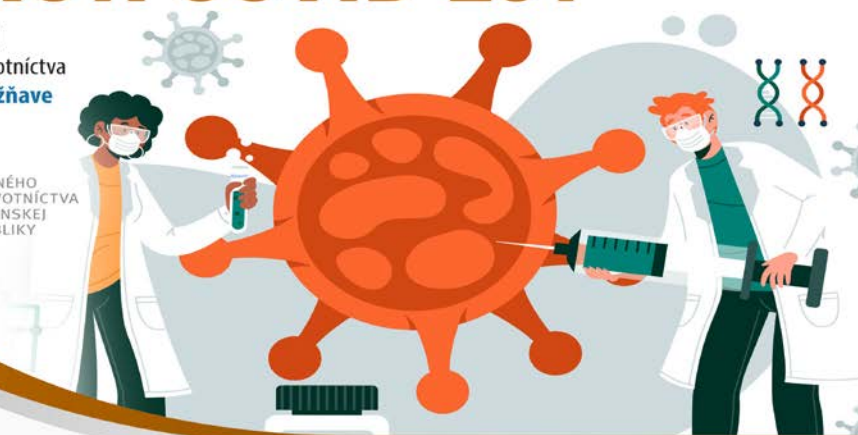
DALI STE SA UŽ ZAOČKOVATĚ PROTI COVID-19?

Regionálny úrad
verejného zdravotníctva
so sídlom v Rožňave

ÚRAD
VEREJNÉHO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

AK ÁNO, TU JE NIEKOĽKO DÔVODOV, PREČO STE AKO OSOBA AJ AKO ZAMESTNANEC UROBILI SKVELÉ ROZHODNUTIE

NA PRACOVISKU BEZ RIZIKA

Tým, že očkovaním chránim svoje zdravie, na pracovisku chránim zdravie spolupracovníkov

BEZPEČNÉ VNÚTROŠTÁTNE AJ ZAHRANIČNÉ PRACOVNÉ CESTY

Počítajte s tým, že plnú imunitu nadobudnete až dva týždne po podaní druhej dávky vakcíny – čím skôr budete mať očkovanie za sebou, tým jednoduchšie sa vám bude plánovať bezpečná komunikácia v pracovnom živote

PRÁCA BEZ RIZIKA - POMOC ZAMESTNÁVATEĽOVI

Ak vás už unavuje covid ako téma, po očkovaní si od nej budete môcť dopriať konečne pokoj. Zníženie počtu zamestnancov v karanténe významne pomáha zamestnávateľovi plniť výrobnú stratégiu

BEZPEČNÉ STRETNUTIA S RODINOU

Aj pri klesajúcich počtoch nových prípadov stále platí, že môžete ohroziť svojich kolegov. Po zaočkovaní sa týmto už trápiť nemusíte

Ak s rozhodnutím zaočkovať sa váhate, zavolajte nám
v pracovných dňoch od 08.00 do 14.00 na telefónne číslo

0905 439 276

- ✓ Pomôžeme zabezpečiť vaše očkovanie priamo alebo v spolupráci so zamestnávateľom.
- ✓ Zodpovieme na vaše otázky ohľadom očkovania

NA OČKOVANIE SA MÔŽETE PRIHLÁSIŤ AJ TU: vakcinacia.nczisk.sk/registracia
CHRÁNIŠ SEBA - CHRÁNIŠ AJ OSTATNÝCH

Viac informácií na:

www.ruvzrv.sk/covid

facebook.com/ruvzrv

Pokračovalo sa v realizácii plnenia časti projektu Zdravé pracoviská „Pracovné prostredie a pracovné podmienky“ so zameraním na :

- prehodnotenie systému zabezpečenia efektivity sledovania zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na prácu
- možnosti ergonomických opatrení na jednotlivých pracoviskách
- metodické usmernenie v oblasti problematiky nadmerného hluku na pracoviskách v súvislosti s manažmentom rizika.

2.2.2 Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci.

Komentár

Z dôvodu krízovej situácie pripravované aktivity v rámci Európskeho týždňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci neboli realizované

V rámci spolupráce s Inšpektorátom práce v Košiciach bola realizovaná spoločná kontrola na pracovisku kovovýroby PENETTA GROUP s.r.o. Kunová Teplica. Po dohode bola kontrola vykonaná samostatne s prijatím spoločných opatrení. Oznámenie o výsledkoch kontroly zo strany IP Košice sme neobdržali.

3. Oddelenie hygieny výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

3.1 Monitoring príjmu kuchynskej soli

Cieľ: Dosiahnuť postupné znižovanie príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive.

Podľa plánu úradnej kontroly potravín na rok 2021 bol vykonaný odber 1 vzorky hotového pokrmu – Hubové rizoto v Kuchyni NsP sv. Barbory, Rožňava, 1 vzorky hotového pokrmu – Bryndzové halušky v Café Restaurant Castello, Námestie Baníkov 13, Rožňava na laboratórne vyšetrenie obsahu pridanej kuchynskej soli. Všetky laboratórne vyšetrené vzorky boli v zhode s požiadavkami uvedenými vo všeobecne záväzných právnych predpisoch. Výsledky laboratórnych analýz boli spracované podľa komodity do tabuľkovej formy a boli zaslané e-mailom RÚVZ so sídlom v Košiciach dňa 27.12.2021.

7.4 Rezíduá pesticídov v potravinách na výživu a výživové prípravky pre dojčatá a malé deti

Cieľ: - monitoring obsahu rezíduí pesticídov v potravinách na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkoch pre dojčatá a malé deti v obchodnej sieti,
- ochrana zdravia detskej populácie,
- plnenie prijatých opatrení v rámci dohovoru s krajinami EÚ nad kontrolou obsahu rezíduí pesticídov v potravinách na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkov pre dojčatá a malé deti, zavádzanie nových metód stanovenia rezíduí pesticídov.

Na základe plánu úradnej kontroly potravín na rok 2021 bola odobratá 1 vzorka potraviny HamiTM Následné mlieko Následná dojčenská mliečna výživa v prášku, od ukončeného 6. mesiaca, 600 g na laboratórne vyšetrenie. Laboratórne vyšetrená vzorka bola v zhode s požiadavkami uvedenými vo všeobecne záväzných právnych predpisoch.

V Rožňave, dňa 10.2.2022

MVDr. Bc. Ľubomír Balážik
vedúci oddelenia HVBP a KV

4. Odbor hygieny detí a mládeže

V kalendárnom roku 2021 pre Odbor hygieny detí a mládeže v rámci plnenia Programov a projektov Úradov verejného zdravotníctva v Slovenskej republike boli určené nasledovné úlohy:

4.1. Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 (NAPPO)

Cieľom aktivít je komplexným výkonom štátneho zdravotného dozoru, realizáciou výchovných aktivít v oblasti edukácie matiek cestou materských centier a detí a mládeže cestou zariadení pre deti a mládež prispieť k zníženiu výskytu detskej obezity.

4.1. a) Podpora zdravého štartu do života

V okrese Rožňava nevidujeme zariadenia materského resp. rodičovské centra.

4.1. b) Podpora zdravšieho prostredia na školách

V priebehu kalendárneho roka 2021 boli odbornými pracovníkmi oddelenia hygieny detí a mládeže vykonávané kontroly ŠZD v jedálňach a v bufetoch školských zariadení so zameraním na kontrolu predávaného sortimentu a kontroly zastúpenia ponúkaných zdravých druhov potravín a potravín s množstvom prebytočnej energie, resp. potravín s vysokým obsahom soli, ktoré nezabezpečujú zdravý vývoj dieťaťa a prispievajú k riziku vzniku nadváhy a obezity.

Vo všetkých zariadeniach aktívne vyzývame riaditeľov a riaditeľky, aby aktívne zavádzali desiatu zo školskej kuchyne a dohliadali na dostatočné množstvo a správnosť prípravy pokrmov aj pri podávaní desiaty. Odporúčali sme možnosť zapojiť sa do školského mliečneho programu a programu školské ovocie.

V materských školách sa nám aktívne darí presadzovať pitie čistej vody a nesladených nápojov, o čom svedčia aj výdajníky stolovej vody pre deti ako aj študentov, inštalované na stredných, základných a v materských školách.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v zariadeniach školského stravovania sme sa zameriavali na zisťovanie pôvodu potravín, kontrolu hygienických podmienok prípravy a podávania stravy, zostavenie jedálnych lístkov, počet stravujúcich sa detí a mládeže, kontroly pestrosti stravy, realizáciu pitného režimu detí, podporu poskytovania desiat vyrábaných a podávaných zo školskej kuchyne. Snažíme sa obmedziť prístup k občerstveniu a ďalším doplnkovým možnostiam menej zdravých potravín v priestoroch školy.

Zo zistených údajov konštatujeme, že vedúce a riaditeľky školských jedální sú dostatočne edukované a vykonávajú svoju prácu zodpovedne a v súlade so zásadami správnej výživy.

4.1. c) Poskytovať nutričné vzdelávanie odborným zamestnancom školského stravovania v rámci projektov profesijných združení

Edukácia zamestnancov ŠJ a informácie o nutričnom stravovaní poskytujú odborní zamestnanci osobne – konzultáciou počas výkonu ŠZD s vedúcimi ŠJ.

4.1. d) Podpora pohybových aktivít

V rámci výkonu ŠZD na základných a stredných školách vykonávame kontrolu telovýchovných podmienok žiakov základných a stredných škôl, vrátane vonkajších telovýchovných plôch z hľadiska dodržania požiadaviek príslušnej legislatívy.

Sledujeme využívanie priestorov telocviční na mimoškolské aktivity, dodržiavanie prevádzkových poriadkov telovýchovných zariadení. Zameriavame sa na dodržiavanie hodín telesnej výchovy a ich zaradovanie do rozvrhu hodín. V realizácii projektu budeme priebežne pokračovať.

4.1. e) Monitoring antropometrických ukazovateľov vybraných vekových skupín detí školského veku

Projekt COSI: (2018)

Cieľom projektu Svetovej zdravotníckej organizácie (SZO) je podpora zdravia a správneho vývoja detí na Slovensku. Uvedený projekt bol realizovaný vo viacerých európskych krajinách. Projekt bol realizovaný v roku 2018 na vybraných základných školách v okrese Rožňava.

V rámci realizácie bolo v mesiaci november vykonané meranie žiakov základných škôl vo veku od 7 do 7,99 rokov a 8 až 8,99 rokov. Do riešenia projektu boli vybrané štatistom reprezentatívne 2 základné školy, 1 mestská (ZŠ Zlatá 2, Rožňava) a 1 vidiecka (ZŠ s MŠ Nižná Slaná, Letná 14) s počtom detí 41 v každej škole. Vybraté školy boli oslovené listom štátneho tajomníka MZ SR o možnosti participovať na projekte. Následne boli distribuované do škôl informované súhlasy pre rodičov/zákonných zástupcov dieťaťa, ktoré po podpísaní boli odovzdané pracovníkom RÚVZ pri meraní detí. Počas merania detí bol vyplňaný dotazník, kde bol zaznamenaný dátum narodenia, pohlavie, bydlisko, stupeň školskej dochádzky, dátum merania, oblečenie počas merania, hmotnosť, výška, obvod pása a bokov, komorbidita. Na meranie boli použité váhy s presnosťou 0,1 kg, prenosný výškomer, neelastický meter na meranie obvodu pása a bokov. Deti boli počas merania vyzuté, v ľahkom oblečení.

Získané údaje boli vložené do e-formy, a zaslané v termíne na ďalšie spracovanie MUDr. Ľubici Tichej, PhD., Limbova 1 v Bratislave.

4.2. Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti.

Cieľom projektu je priebežná starostlivosť o hygienickú úroveň pieskovísk ako prevencie vzniku možného ochorenia detí v dôsledku mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku.

Prostredníctvom výkonu štátneho zdravotného dozoru sa realizuje kontrola dodržiavania legislatívnych požiadaviek v zmysle vyhlášky MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. Súčasťou kontroly kvality piesku je odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie vybraných indikátorov mikrobiologického a parazitárneho znečistenia.

Pri výkone ŠZD boli kontrolované povinnosti prevádzkovateľov pieskovísk, ustanovené v § 24 ods. 5 písm. c) v § 52 ods. 2) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vo vyhláške MZ SR č. 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. V zmysle §

2 ods. 1 a 2 vyššie spomínanej vyhlášky prevádzkovatelia pieskovísk v sezóne od 1. marca do 30. novembra zabezpečujú prekopávanie, prehrabávanie a polievanie pieskovísk pitnou vodou najmenej raz za dva týždne. O čistení a udržiavaní pieskoviska sú vedené záznamy.

Počet vykonaných kontrol v materských školách bol 7, (2x Evanjelická cirkevná MŠ, Zeleného stromu 14, Rožňava, MŠ Krásnohorská Dlhá Lúka, MŠ Pokroková 182, Krásnohorské Podhradie, MŠ Kyjevská 14, Rožňava a MŠ Ernesta Rótha 518/4, Rožňava). Vzorky piesku z pieskovísk boli odoslané na mikrobiologické a parazitárne vyšetrenie na odbor mikrobiológie životného prostredia Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach, ul. Ipeľská č. 1, 040 11 Košice.

Výsledky laboratórneho rozboru piesku:

V jednom prípade – MŠ Ernesta Rótha boli laboratórnym rozborom zistený výskyt termotolerantných a koliformných baktérií a v troch prípadoch – Evanjelická cirkevná MŠ Zeleného stromu 14 v Rožňave, MŠ Krásnohorská Dlhá Lúka a v MŠ Pokrokovej 182 v Krásnohorskom Podhradí bol laboratórnym rozborom zistený výskyt fekálnych streptokoky. Stanovené prípustné množstvo KTJ ani v jednom prípade prekročený nebol. Prevádzkovatelia pieskovísk boli oddelením hygieny detí a mládeže telefonicky upozornení na zvýšenú potrebu údržby pieskoviska.

4.3. Hodnotenie jedálnych lístkov MŠ a ZŠ

Cieľom projektu je zmapovanie situácie v oblasti dodržiavania všeobecných zásad pre zostavenie jedálnych lístkov v zariadeniach spoločného stravovania detí MŠ a ZŠ a zistiť frekvenciu podávania vybraných druhov potravín (pokrmov).

V roku 2021 boli vybraté 3 ZŠ v okrese Rožňava – ZŠ akademika Jura Hronca, Zakarpatská 12, Rožňava, ZŠ, ul. Školská 295, Štítnik a Spojená škola internátna, Zeleného stromu 8, Rožňava. Zozbierali sme jedálne lístky od vedúcich školských stravovacích zariadení za mesiace október a november 2021.

Vzhľadom na pretrvávajúcu zložitú epidemiologickú situáciu sa riešenie jarnej etapy úlohy presunulo na hodnotenie jedálnych lístkov za obdobie jeseň, zima (mesačný jedálny lístok v mesiaci október a november). Vyhodnotenie jedálnych lístkov bude vložené do elektronickej formy a následne zaslané v termíne do 31.03.2022 ÚVZ SR.

4.4. Úrazy u detí v SR

Cieľom projektu je formou spolupráce s NCZI a regionálnymi nemocnicami získať vybrané informácie, týkajúce sa problematiky úrazov detí na Slovensku.

RÚVZ so sídlom v Rožňave sa v roku 2021 do riešenia projektu nezapojil.

V Rožňave, dňa: 13.02.2022

Za referát hygieny detí a mládeže: Mgr. Petra Váradyová

6.1 Národný imunizačný program

Program sme plnili v zmysle plánu referátu epidemiológie a v súlade s odporúčaniami ÚVZ SR a SZO.

V roku 2021 zo skupiny ochorení preventabilných očkovaním boli hlásené 2 akútne vírusové hepatitídy typu B u dospelých osôb. Z ochorení proti ktorým je očkovanie odporúčané boli hlásené rotavírusové infekcie a varicella,

Do zdravotníckych zariadení, ktoré vykonávajú povinné očkovanie boli doručené:

- očkovací kalendár pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých na rok 2021 vypracovaný ÚVZ SR,
- informácia o uverejnení aktualizovanej elektronickej formy očkovacieho kalendára na rok 2021 na internetovej stránke ÚVZ SR

Na ÚVZ SR bolo v rámci plnenia úlohy zaslané:

- hlásenie štatistických údajov v oblasti povinného očkovania v zmysle pokynu ÚVZ SR (OLP/6831/2013) – 1x štvrťročne,
- vyhodnotenie Európskeho imunizačného týždňa.

Európsky imunizačný týždeň prebiehal v čase od 26.4.2021 do 2.5.2021. Heslom tohto ročníka bolo „Vaccines bring us closer“ („Vakcíny nás zblížujú“). Do spolupráce boli listami vyzvaní praktickí lekári pre deti a dorast, dospelých, mestské a obecné úrady, predškolské a školské zariadenia v okrese, ktorým sme poskytli edukačný materiál. Na Strednej zdravotníckej škole v Rožňave boli vykonávané prednášky o význame očkovania. Verejnosť sme o EIW informovali na webovej stránke RÚVZ Rožňava, Facebookovom (FB) profile RÚVZ Rožňava, na vývesných tabuliach, letákmi, pri telefonickej a osobnej konzultácii.

Priebežne boli kontrolované výkazy mesačných výkonov o očkovaní, ktoré doručujú lekári po skončení kalendárneho mesiaca v písomnej forme na RÚVZ. Závažné nedostatky vo včasnosti podania a dodržiavania intervalov medzi jednotlivými dávkami očkovacích látok neboli zistené. V hodnotenom období praktickí lekári pre deti a dorast hlásili 27 detí, ktoré rodičia odmietli podrobiť povinnému očkovaniu. Ochorenia preventabilné povinným očkovaním u detí neboli nehlásené. Na webovej stránke RÚVZ Rožňava boli uverejnené informácie o platnom očkovacom kalendári na rok 2021 a Národnom imunizačnom programe.

V súlade s usmernením ÚVZ SR bola k 31.8.2021 vykonaná administratívna kontrola očkovania v ambulanciách praktických lekárov pre deti a dorast. V okrese bola úroveň zaočkovanosti pri všetkých druhoch povinného očkovania priaznivá. Pohybovala sa v rozmedzí od 98,6 % do 99,6 %. Výsledky kontroly očkovania boli v termíne zaslané na RÚVZ so sídlom v Košiciach.

Poradňa očkovania je dostupná na RÚVZ Rožňava každú stredu od 14:00 hod. V roku 2021 boli otázky zamerané hlavne na zloženie vakcín, význam očkovania a na odporúčané druhy očkovania, predovšetkým proti rotavírusom, kliešťovej encefalitíde a chrípke. Mimo poradne očkovania bol veľký záujem o poskytnutie informácií o očkovaní proti ochoreniu COVID-19. Informácie o dôležitosti očkovania proti COVID-19 ako aj o samotných vakcínach boli zverejnené na webovej a FB stránke RÚVZ.

RÚVZ so sídlom v Rožňave realizoval kampaň na podporu očkovania proti COVID-19, v rámci ktorej bolo natočené motivačné video, vytvorené letáky a plagáty zamerané na rôzne skupiny obyvateľstva. Distribuované boli lekárom, školským zariadeniam, firmám, obciam, farnostiam, obchodom a do autobusových spojov. Zriadená bola informačná linka, na ktorú sa mohli obyvatelia obrátiť v prípade nejasností, otázok, slúžila aj ako pomoc pri problémoch

s registráciou na očkovanie. RÚVZ v spolupráci s NsP sv. Barbory, a.s. v Rožňave sa aktívne podieľal aj na výjazdovom očkovaní po obciach okresu Rožňava.

6.2 Surveillancie infekčných ochorení

Pokračovali sme v priebežnom monitorovaní výskytu infekčných ochorení a realizácii potrebných preventívnych a represívnych opatrení. Údaje boli vkladané a analyzované prostredníctvom epidemiologického informačného systému. Priebežne sme vykonávali epidemiologické vyšetrovanie nákaz a kontrolovali zabezpečovanie protiepidemických opatrení.

Situáciu vo výskyte prenosných ochorení v okrese Rožňava možno hodnotiť ako priaznivú, až na prebiehajú pandémiu COVID-19. U hnačkových ochorení bol takmer rovnaký výskyt ako v roku 2020. Ochorenia boli prevažne sporadického a rodinného charakteru. V skupine vzdušných nákaz sme, okrem ochorení na COVID-19 zaznamenali pokles hlásených ochorení. Ochorenia preventabilné očkovaním neboli hlásené. Pri ARO bol zaznamenaný pokles lokálnych epidémií v predškolských a školských zariadeniach. Z krvných nákaz sme zaznamenali 2 akútne vírusové hepatitídy typu B u dospelých osôb. Z chronických vírusových hepatitíd bolo hlásených 6 VHB a 4 VHC. Epidemiologická situácia vo výskyte neuroinfekcií bola naďalej priaznivá, ochorenia neboli hlásené. V skupine sexuálne prenosných ochorení boli hlásené sporadické prípady ochorení na syfilis gonokokové a chlamýdiové infekcie. Skupina zoonóz sa vyznačuje priaznivou epidemiologickou situáciou.

Realizácia surveillancie infekčných ochorení sa vykonávala priebežne a umožnila hodnotiť aktuálnu epidemiologickú situáciu, o ktorej po uplynutí kalendárneho mesiaca bola predkladaná analytická správa RÚVZ Košice, RPaVS Rožňava, lekárovi vojenského útvaru Rožňava, riaditeľom zdrav. zariadení na území okresu, všetkým praktickým lekárom pre deti, dospelých a dospelých. Priebežne z odd. klinickej mikrobiológie boli hlásené prostredníctvom epidemiologického informačného systému pozitívne nálezy vrátane rezistencie na ATB.

Zlepšenie informovanosti a zvýšenie edukácie obyvateľstva v problematike prenosných ochorení je zabezpečené prostredníctvom webovej stránky RÚVZ ako ja FB profilu, kde boli uverejňované články o infekčných ochoreniach a ich komplikáciách, informácie v súvislosti s ochorením na COVID-19, informácie o akútnych respiračných ochoreniach.

6.3 Informačný systém prenosných ochorení (EPIS)

Prostredníctvom systému EPIS hlásime individuálne prípady prenosných ochorení, epidémie, hromadné hlásenia chrípky a chrípke podobných ochorení, akútnych respiračných ochorení a mimoriadne udalostí v systéme rýchleho varovania (SRV). V hodnotenom období bolo do systému zadaných 12 003 individuálnych hlásení. Na webovej stránke RÚVZ je pre občanov vyvesená adresa na informačný portál programu EPIS, kde sú pre verejnosť dostupné informácie o infekčných chorobách.

6.4 Nozokomiálne nákazy

V roku 2021 bolo zo zdravotníckych zariadení v okrese hlásených 195 nozokomiálnych nákaz (NN). Najviac hlásení bolo v skupine respiračných chorôb – 65,6 % z celkového počtu NN.

V roku 2021 bolo hlásených 38 prípadov infekcií spôsobených *Clostridium difficile*, z toho NN tvorili 76,3 %.

Štátny zdravotný dozor zameraný na dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu sme vykonávali podľa harmonogramu a podľa aktuálnej epidemiologickej situácie. Spolu vykonaných 32 kontrol.

RÚVZ Rožňava sa zapojil do kampane WHO „Umývaj si ruky - zachrániš život“, . Ústredným motívom 12. ročníka bol slogan „Čisté ruky – Len pár sekúnd môže zachraňovať životy“. Zdravotníckym zariadeniam v okrese bol zaslaný článok ÚVZ SR venovaný kampani. Na FB stránke RÚVZ bol zverejnený článok venovaný danej problematike. Pokračovalo sa v edukovaní zdravotníckych pracovníkov v rámci seminárov celoústavných, oddelenských aj samovzdelávaním s dôrazom na správnu techniku dezinfekcie rúk v kľúčových momentoch zdravotníckej starostlivosti o pacienta. Počas pandémie koronavírusu sa potvrdil význam správnej dezinfekcie rúk a to nie len v zdravotníckom prostredí, ale aj v iných oblastiach nášho života – na školách, úradoch, obchodoch.

6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie

Pokračovalo sa v hlásení a monitorovaní akútnych respiračných ochorení vrátane všetkých prípadov ťažkej vírusovej pneumónie, SARI, úmrtí na akútne respiračné ochorenia ako aj lokálneho nahromadenia akútnych respiračných ochorení (ARO) a chrípke podobných ochorení (CHPO). Údaje sme vkladali a spracúvali v týždňových intervaloch do informačného systému EPIS.

V roku 2021 sme nezaznamenali zvýšený výskyt lokálnych epidémii ARO. Chorobnosť na ARO a CHPO zodpovedala sezónnemu výskytu. Pravidelne týždenne boli na webovej a FB stránke RÚVZ zverejňované týždenné hlásenia akútnych respiračných ochorení. a aktuálne tabuľky COVID-19 v okrese Rožňava.

Denne sme hlásili a monitorovali výskyt ochorení COVID-19, taktiež sme vykonávali trasovanie pozitívnych osôb, členov spoločnej domácnosti a osôb v úzkom kontakte. Celkový počet pozitívne testovaných osôb bol 11 392. Z toho bolo 6432 pozitívnych osôb potvrdených RT-PCR testom a 4960 potvrdených pozitívnych výsledkov osôb AG testami. Za rok 2021 bolo potvrdených 151 úmrtí na COVID-19.

V systéme rýchleho varovania sme hlásili 33 mimoriadnych situácií a zaznamenaných bolo 24 epidémií.

6.6 Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV

Priebežne sme zabezpečovali plnenie úloh vyplývajúcich z Akčného plánu na udržanie stavu bez poliomyelitídy v SR. V zmysle harmonogramu RÚVZ Košice sme zabezpečili odber vzoriek z vonkajšieho prostredia – odpadové vody za účelom zisťovania cirkulácie poliovírusov. Odobraté boli 4 vzorky. Prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov nebola zistená. Vykonáva sa surveillance akútnych chabých obrň (ACHO) u detí do 15 rokov veku. Z detského, neurologického odd. a z ambulancie prenosných chorôb sme pravidelne týždenne dostávali hlásenie o ochorení resp. podozrení na ACHO. V sledovanom období sme obdržali len negatívne hlásenia.

6.7 Prevencia HIV/AIDS

Úloha bola s dôvodu epidemiologickej situácie realizovaná len s obmedzeniami. Pre laickú verejnosť je k dispozícii linka pomoci AIDS (058/7323257,58 klapka 113) a poradňa

AIDS. Na webovej stránke úradu a informačnej tabuli boli uverejnené informácie o HIV/AIDS. V rámci výučby odborného zamestnanca na strednej zdravotníckej škole bola venovaná 1 hodina pre každú triedu s problematikou HIV/AIDS, zároveň oddelenie VkZ realizovalo aktivity zamerané na informovanie a prevenciu HIV/AIDS.

6.8 Poradne očkovania

Poradňa očkovania je dostupná na RÚVZ Rožňava každú stredu od 14:00 hod. V roku 2021 fungoval najmä telefonické poradenstvo. Otázky boli zamerané hlavne na zloženie vakcín, význam očkovania, na odporúčané druhy očkovania, predovšetkým proti rotavírusom, kliešťovej encefalitíde a chrípke. Poradenstvo bolo poskytnuté 22 rodičom.

Mimoriadny záujem mimo poradne bol o poskytnutie informácií ohľadom očkovania proti ochoreniu COVID-19 resp. o postupe pri očkovaní proti chrípke a COVID -19.

6.9 Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania

Úloha sa v roku 2021 neplnila vzhľadom na prebiehajúcu pandémiu COVID-19.

V rámci výučby na SZŠ sa problematike očkovania a ochoreniam preventabilných očkovaním venovala zvýšená pozornosť.

6.10 Optimalizácia verejnej správy v oblasti epidemiológie

V roku 2021 sa štátny zdravotný dozor kvôli epidemiologickej situácii v štátnych aj neštátnych zdravotníckych zariadeniach vykonával obmedzene s dôrazom na dôsledné dodržiavanie platnej legislatívy na úseku ochrany verejného zdravia. ŠZD bol zameraný hlavne na dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu, bariérových ošetrovacích metód a špeciálnych režimových opatrení pri výskyte infekčných ochorení s dôrazom na COVID-19.

Mgr. Zuzana Petiová

9. PODPORA ZDRAVIA A VÝCHOVA K ZDRAVIU

9.1 ZDRAVOTNÉ UVEDOMENIE A SPRÁVANIE OBYVATEĽOV SR

- úloha sa v danom období nerealizovala.

9.2 PRIESKUM ZDRAVOTNEJ GRAMOTNOSTI OBYVATEĽOV SR

- úloha sa v danom období nerealizovala.

9.4 NÁRODNÝ AKČNÝ PLÁN V PREVENCII OBEZITY NA ROKY 2015 – 2025

Zdravotno-výchovné aktivity v rámci prevencie obezity sa zamerali na edukáciu obyvateľstva o zdravom životnom štýle s cieľom prevencie nadváhy a obezity, o rizikových faktoroch cukrovky, srdcovo-cievnych ochorení a nádorových ochorení s cieľom zníženia výskytu neinfekčných ochorení v populácii – distribúcia edukačných materiálov vyhotovených odbornými pracovníkmi oddelenia PZaVKZ, názorná propagácia – formou informačného panela umiestneného vo vstupnej hale RÚVZ, prednášky, individuálne poradenstvo, uverejnením príspevkov na našej webovej stránke a na FB stránke RÚVZ (Zdravá výživa je základ zdravia aj u seniorov, Jedálničky pre seniorov, ...). Realizovali sa zdravotno-výchovné akcie zamerané na zdravú výživu, rozvoj a propagáciu pohybovej aktivity obyvateľstva.

V roku 2021 sme v okrese Rožňava realizovali 15 edukačných aktivít pre 782 ľudí so zameraním na racionálnu výživu a zdravý spôsob života. Pre propagačné účely – ako doplnok edukácie – sa využívajú prezentačné materiály (letáky, skladačky, maľovanky) od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR.

V okrese Rožňava sa do celoslovenského projektu „Viem, čo zjem“ (ktorý je súčasťou celosvetového programu na podporu zdravej výživy detí vo veku 9 – 12 rokov „Nestlé Healthy Kids Global Programme“) zapojila v roku 2021 1 základná škola (ZŠ akad. J. Hronca v Rožňave). V tejto škole však z dôvodu pandémie aktivity v roku 2021 realizovali pedagógovia tejto školy. Súčasťou tohto programu je aj zisťovanie efektivity, kde sme pre skupinu „prípád“ zrealizovali prieskum u 137 žiakov a v skupine kontrola u 42 žiakov. Dotazníky boli osobne odovzdané na ÚVZ SR.

Zásady zdravej výživy u seniorov sme podporili zverejnením príspevku Zdravá výživa je základ zdravia aj u seniorov na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Rožňave, zdieľaním na našej facebookovej stránke a zaslaním týchto informácií na všetky mestské a obecné úrady v okrese. Seniorom sme v októbri venovali aj cyklus 6 príspevkov zameraných aj na zdravú výživu a pohybovú aktivitu.

Na podporu a propagáciu pohybovej aktivity (odporúčanej, primeranej) a na zvyšovanie úrovne informovanosti obyvateľstva o zdravom životnom štýle pracovníci oddelenia PZaVKZ uskutočnili aktivity, pri ktorých sa využili nasledovné formy zdravotno-výchovného pôsobenia – materiály sme uverejnili na webovej stránke nášho RÚVZ, zdieľaním na našej facebookovej stránke, zaslaním týchto informácií na všetky mestské a obecné úrady v okrese a do ambulancií praktických lekárov pre dospelých a pre deti a dorast, zaslaním spolupracujúcim subjektom ako sú Jednota dôchodcov Slovenska, Sociocentrum, Diecézna charita a ďalším. Na témy súvisiace so zvýšením pohybovej aktivity boli vytvorené dva informačné panely umiestnené vo vstupnej hale RÚVZ.

Hlavným zámerom týchto aktivít bolo poukázať na význam pohybovej aktivity a jej priaznivý vplyv na zdravie, ak je pravidelnou súčasťou spôsobu života. V hodnotenom období bolo na zvýšenie a udržanie optimálnej pohybovej aktivity zrealizovaných z dôvodu pandémie len 10 aktivít pre 2859 ľudí (vo veľkej miere to boli užívatelia sociálnej siete facebook). Zvyšovanie povedomia o dostatočnej pohybovej aktivite nadobudol v období pandémie a s ňou súvisiacich opatrení mimoriadny význam. Dostatočná pohybová aktivita je tiež aj jedným z hlavných predpokladov zachovania zdravia aj v súvislosti s prevenciou a lepším zvládaním ochorenia COVID-19.

Prostredníctvom všeobecného PCOPZ sa sledovala prevalencia najzávažnejších rizikových faktorov neinfekčných ochorení a to spôsob stravovania, pohybová aktivita, stres, fajčenie, obezita, hypertenzia u klientov, ktorí navštívili všeobecné PCOPZ. Jednalo sa o 29 klientov, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo a zdravotno-výchovné materiály so zameraním na udržanie optimálnej telesnej hmotnosti, zdravú výživu a pohybovú aktivitu. Klientom s obezitou, ktorí prejavili záujem o zmenu životného štýlu a úpravu hmotnosti, bola doporučená návšteva špecializovaného poradenského centra správnej výživy a úpravy hmotnosti. Všetkým klientom bolo poskytnuté individuálne poradenstvo.

9.4.1 VYZVI SRDCE K POHYBU – Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeléj populácie

Úloha sa v hodnotenom období realizovala v súvislosti so Svetovým dňom – pohybom ku zdraviu podľa usmernenia gestora RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. Kampaň bola propagovaná všetkými dostupnými spôsobmi, t.j. bola zverejnená na webovej stránke RÚVZ, na našej FB stránke, elektronicky boli informácie zaslané mestám a obciam, do základných a stredných škôl v okrese a tiež aj do všetkých ambulancií lekárov – všeobecných aj špecialistov. Na podporu kampane bol vyhotovený informačný panel, ktorý bol umiestnený vo vstupnej hale RÚVZ. Kampaň trvala od 10. mája do 1. augusta 2021. Spätnú väzbu o počte zapojených osôb z nášho okresu nemáme.

9.5 PODPORA ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNÍT NA SLOVENSKU

Všetky aktivity oddelenia PZaVKZ týkajúce sa prevencie infekčných ochorení a chronických neinfekčných chorôb sú smerované ku všetkým obyvateľom okresu Rožňava, znevýhodnené komunity nevynímajúc.

V roku 2021 boli aktivity pre znevýhodnené komunity tematicky zamerané na prevenciu ochorenia COVID-19, Ag testovanie, očkovanie a vyvracanie mýtov o očkovaní. V lete sa uskutočnilo stretnutie pre obyvateľov MRK v obci Rejdová a na jeseň v obciach Nižná Slaná, Rozložná, Roštár, Štítnik a Slavošovce. V decembri 2021 sa uskutočnili 3 pracovné stretnutia so zástupkyňou Komunitného centra v Rožňave k plánovaným výjazdom očkovania MRK na ulici Krátkej a na Rožňava Bani.

Svetový deň chudobných sme si na RÚVZ so sídlom v Rožňave pripomenuli v spolupráci s Ústredím diakonie Reformovanej kresťanskej cirkvi. Pracovníci RÚVZ sa rozhodli zlepšiť životy ľudí v núdzi darovaním šatstva, školských pomôcok a trvanlivých potravín.

9.6 STRATÉGIA ROZVOJA PORADENSKÝCH CENTIER OCHRANY A PODPORY ZDRAVIA V SR

V rámci Stratégie rozvoja poradenských centier ochrany a podpory zdravia v SR boli vykonávané aktivity zamerané na znižovanie rizikových faktorov životného štýlu obyvateľov a bola zabezpečená spoluúčasť na Národnom kardiovaskulárnom programe prostredníctvom zaistenia plynulej prevádzky všeobecného poradenského centra ochrany a podpory zdravia (ďalej len PCOPZ) ako aj špecializovaných PCOPZ - správnej výživy a úpravy hmotnosti, prevencie a odvykania od fajčenia a ochrany a podpory zdravia pri práci. V roku 2021 boli poskytnuté služby všeobecným PCOPZ a špecializovanými PCOPZ 58 klientom, z toho vo všeobecnom 29 klientom a v špecializovaných 29 klientom. Za štandardných podmienok bolo v PCOPZ vyšetrených a zadaných do databázy 16 klientov a 13 klientov bolo vyšetrených za neštandardných podmienok, ktorí neboli zadaní do databázy TZS.

Kurzy samomerania tlaku krvi sa realizovali prostredníctvom všeobecného PCOPZ odbornou pracovníčkou nášho oddelenia. Absolvovalo ho 12 klientov.

Zámerom aktivít iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov je informovať verejnosť (odbornú a laickú) o aktuálnych, prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti. Úlohy a ciele programu sa propagovali v masovo-komunikačných prostriedkoch, na webovej stránke RÚVZ, na sociálnych sieťach, elektronickou poštou boli odoslané do 62 miest a obcí v okrese, do 37 základných škôl, do 6 stredných škôl a 52 materských škôl, prostredníctvom pokračujúcej regionálnej kampane MOST V AUTOBUSE (kampan' ešte z roku 2014). K 31.12.2021 boli realizované aktivity pri príležitosti 14 významných dní a pri iných príležitostiach (Svetový deň boja proti rakovine, Svetový deň obezity, Svetový deň zdravia, Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“, Svetový deň bez tabaku, Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s drogami, Svetový deň hepatitídy, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Medzinárodný deň starších osôb, Svetový deň diabetu, Svetový deň chudobných, Európsky týždeň boja proti drogám a Svetový deň boja proti AIDS). Realizácia úlohy sa z dôvodu pandémie výrazne zredukovala a presunula výrazne do online priestoru. Uplatňovali sa dostupné metódy a formy zdravotno-výchovného pôsobenia pre cieľové skupiny obyvateľstva v okrese Rožňava (najmä internetová stránka RÚVZ Rožňava, sociálna sieť facebook – RÚVZ Rožňava, internetové stránky miest, obcí, neziskových organizácií, pracovísk, ambulancií všeobecných lekárov aj lekárov špecialistov, základných a stredných škôl v okrese, informačné panely umiestnené vo vstupnej hale RÚVZ Rožňava, edukačné materiály dodané z ÚVZ SR, materiály vlastnej edície a ďalšie, v tomto roku však výrazne menej kontaktné interaktívne zážitkové metódy).

Externí študenti odboru praktická sestra zo Strednej zdravotníckej školy v Rožňave navštívili dvakrát naše oddelenie a aj poradenské centrum ochrany a podpory zdravia (ďalej len PCOPZ). Mali možnosť vidieť ako prebieha vyšetrenie v PCOPZ a následne sme pre nich pripravili prednášku na tému prevencie srdcovo-cievnych ochorení.

RÚVZ so sídlom v Rožňave participuje s Gymnázium P. J. Šafárika v Rožňave na medzinárodnom projekte To be green is evergreen. Projekt je zameraný na zmiernenie a prispôsobovanie sa zmene klímy a je spolufinancovaný z Nórskeho finančného mechanizmu 2014 – 2021, štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a rodičovského združenia školy, bez finančnej spoluúčasti RÚVZ so sídlom v Rožňave. V máji 2021 sa konala Otváracia online konferencia, kde sme v dvoch online vstupoch vystúpili pre cca 400 účastníkov konferencie (pedagógovia, rodičia, študenti) s témou Ako žiť „eko“ zdravšie. V rámci tohto projektu sme pre

d'alších študentov zrealizovali 2 prednášky prezenčnou formou na tému zdravého životného štýlu a prevencie chronických neinfekčných ochorení v kontexte ekologického prístupu.

Zapojili sme sa aj do projektu (2020-2021) zameraného na najstarších členov rodín – na seniorov. Jedná sa o projekt I-Care Smart Európskeho zoskupenia územnej spolupráce Via Carpatia a Ekonomickej fakulty TUKE. Projekt je zameraný na oblasti starostlivosti o seniorov a jeho cieľom je aktívne sa podieľať na návrhu a tvorbe produktov a služieb pre seniorov v rámci Košického kraja. Spomínaná organizácia vykonala prieskum potrieb seniorov v Košickom kraji a vytvorila sériu vzdelávacích materiálov, ktoré sme ďalej podľa našich možností zdieľali a distribuovali. Zároveň sme spolupracujúcim organizáciám poskytli príklady dobrej praxe z našej činnosti a náš edičný materiál.

V súvislosti so 7. aprílom Svetovým dňom zdravia sme na základných školách v okrese propagovali celonárodnú výtvarnú výzvu s názvom „Nakresli zdravie“. Výzvu sme zverejnili aj na webovej stránke RÚVZ a na našej FB stránke. Cieľom výzvy bolo primäť deti v rannom veku zamyslieť sa na tým, čo pre ne zdravie znamená a svoju predstavu akýmkoľvek spôsobom nakresliť na papier. Cieľovou skupinou boli žiaci prvého stupňa základných škôl. Do výzvy sa v okrese Rožňava zapojilo 7 základných škôl spolu s 26 kresbami. Jeden žiak z nášho okresu bol aj medzi ocenenými v rámci celej republiky.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.7 PREVENCIA HIV/AIDS

Pracovníci oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu zrealizovali pri príležitosti Svetového dňa boja proti HIV/AIDS v základných a stredných školách 4 zdravotno-výchovné aktivity v oblasti prevencie tejto nákazy.

Mgr. Lengová MPH